Будівництво 4'19: спостерігалося значне прискорення зростання будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва

У січні-квітні 2019р. *(п/п)* ***будівництво*** *продовжило прискорене зростання та залишилось беззаперечним лідером серед основних ВЕД – збільшення* ***на 28,1%*** *(3,1% за 4 міс. 2018р. та 24,3% за І кв. 2019 р.), що свідчить про стійкий інвестиційний попит.*

Дана динаміка характеризувалася нарощуванням обсягів будівництва ***інженерних споруд*** *та* ***нежитлових будівель.*** *Головним фактором впливу було збільшення фінансування проведення робіт за рахунок державного та місцевого бюджетів, коштів міжнародних донорів та власних коштів підприємств, що вплинуло на активне проведення будівельних робіт у даних підвидах.*

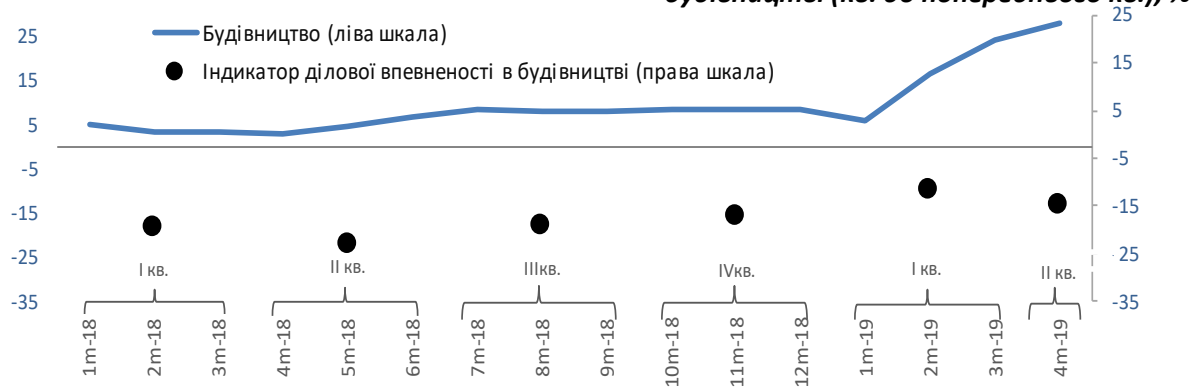
Водночас, у ***житловому будівництві,*** *на тлі значної пропозиції новозбудованого житла у попередні періоди в умовах недостатнього платоспроможного попиту населення, спостерігалося скорочення обсягів виконання будівельних робіт.*

Загалом, ***у квітні 2019р.*** *(р/р)* ***обсяги виробленої будівельної продукції*** *нескориговані на ефект календарних днів зросли на* ***30,2%*** *(2,7% у квітні 2018р.), скориговані на ефект календарних днів – на 29,4%.*

У І півр. 2019р*. очікується, що темпи зростання у будівництві дещо уповільняться, проте вони залишатимуться на досить високому рівні. Позитивна динаміка підтримуватиметься попитом на проведення ремонтів та модернізації об'єктів транспортної та виробничої інфраструктури, а також соціальних об'єктів, як за рахунок власних коштів підприємств, так і бюджетного фінансування.*

«у січні-квітні будівництво залишилося лідером зростання серед основних ВЕД»

Рис. 1. Індекс будівельної продукції (п/п) та індикатор ділової впевненості в будівництві (кв. до попереднього кв.), %

Джерело. Держстат

Табл. 1. Основні види будівництва, % п/п

	4 міс. 2018р.	4 міс. 2019р.	Квітень 2019р.	*Внесок у січні-квітні 2019р. в.п.*	*Структура, 2018р.*
Будівництво, в цілому	**3,1**	**28,1**	**30,2**	**-**	***100***
Будівлі	**3,1**	**14,4**	**17,2**	***7,9***	***47,5***
житлові	0,9	-3,4	-3,1	*-1,3*	*21,0*
нежитлові	6,0	36,8	41,0	*9,2*	*26,5*
Інженерні споруди	**3,1**	**46,5**	**44,5**	***20,2***	***52,5***

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

«найбільший позитивний внесок у індекс будівельної продукції мало будівництво інженерних споруд»

За підсумками січня-квітня *(п/п)* у:

будівництві інженерних споруд спостерігалося зростання на 46,5% за рахунок проведення ремонтних та будівельних робіт на підприємствах **електроенергетики та добувної промисловості** *(частка у структурі будівельних робіт – 22,8%),* **трубопроводів, комунікацій та ліній електропередачі** *(11,1% відповідно),* а також на об'єктах **транспортної інфраструктури** *(8,8% відповідно)* в умовах проведення будівельно-ремонтних робіт дорожнього покриття;

Довідково. За даними НКРЕКП у І кв. було введено в експлуатацію 861,1 МВт генеруючих потужностей відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), що на 16% більше ніж за весь 2018 рік. Зокрема, в Дніпропетровській обл. було відкрито електростанцію, яка увійшла до трійки найбільших в Європі.

Відповідно до «Звіту про використання коштів державного дорожнього фонду» Держказначейства у І кв. (п/п) видатки фонду зросли у 1,5р. і становили 10 млрд. грн.

нежитловому будівництві - зростання на 36,8% в умовах активної інвестиційної діяльності підприємств, зокрема, підприємств **ВЕД «Переробна промисловість»** *(індекс капітальних інвестицій у І кв. 2019р. (п/п) зріс на 19,7%, частка у структурі капітальних інвестицій – 18,9%),* **ВЕД «Торгівля»** *(на 18,9% та 8,3% відповідно)* та **ВЕД «Державне управління»** *(у 1,9р. та 3,5% відповідно);*

житловому будівництві - зменшення на 3,4% на тлі значної пропозиції новозбудованого житла у попередні періоди в умовах недостатнього платоспроможного попиту, у т. ч. через

низький рівень іпотечного кредитування.

Довідково. За даними Держстату у І кв. (п/п) площа прийнятого в експлуатацію житла, без урахування площі прийнятої відповідно до Порядку зменшилась на 9,1%.*

** - Порядок прийняття в експлуатацію індивідуальних житлових, садових, дачних будинків та ін., що за класом наслідків належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1) – Наказ Мінрегіону від 03.07.2018 №158.*

За даними НБУ у І кв. 90% опитаних фінустанов указали на зменшення чи незмінність іпотечних кредитів, що в т. ч. стримувалося низьким захистом прав кредиторів, високим обсягом проблемної заборгованості.

«розширення фінансових можливостей для проведення будівельної діяльності відбувається як з боку бюджетної сфери, так і окремих підприємств корпоративного сектору, у т. ч. сфери будівництва»

Основними позитивними чинниками були:

зростання капітальних видатків зведеного бюджету *(у січні-квітні (п/п) капітальні видатки зведеного бюджету номінально зросли у 1,4р. і становили 18,7млрд. грн.)*;

активна інвестиційна діяльність в цілому *(індекс капітальних інвестицій у І кв. 2019р. (п/п) зріс на 17,8%)*;

розширення фінансових можливостей будівельних підприємств *(у І кв. 2019р. (п/п) прибутки підприємств ВЕД «Будівництво» зросли у 2,3р.).*

Основними негативними чинниками були:

збільшення рівня витратності будівельної діяльності *(у І кв. 2019р. (п/п) ціни на будівельно-монтажні роботи зросли на 12,1% (22,8% у І кв. 2018р.), ціни на гумові і пластмасові вироби, іншу неметалеву мінеральну продукцію в межах України - на 11,7% (12,5% у І кв. 2018р.) та машинобудування – на 9,5% (19,1% у І кв. 2018р.), заробітна плата (у номінальному обчисленні) у ВЕД «Будівництво» зросла на 25,3% (21,1% у І кв. 2018р.)* та менш оптимістичні очікування будівельних підприємств стосовно цін на роботи, що виконуються такими підприємствами *(за даними Держстату у ІІ кв. порівняно з І кв 2019р. кількість респондентів, які очікують ↑ цін на роботи, що виконуються будівельними підприємствами, зменшилась на 4 в.п.).* Водночас, ціни на житло на первинному ринку у І кв. 2019р. (п/п) ↑ лише на 5,4% *(5,3% у І кв. 2018р.).*

зменшення іпотечного кредитування *(за даними НБУ обсяги іпотечних кредитів наданих домашнім господарствам у національній валюті станом на кінець 2019р. порівняно з даними станом на кінець квітня 2018р. зменшилися на 10,1%).*

Регіональний розріз. У січні-квітні *(п/п)* зростання індексу будівельної продукції спостерігалося у 23 регіонах *(13 регіонів за 4 міс. 2018р.).* Найбільше зростання – у Вінницькій обл. та Чернігівській обл. *(у 2,1р. у кожній обл.),* та Кіровоградській обл. *(у 1,9р.),* в зокрема, за рахунок високих темпів проведення будівництва інженерних споруд та нежитлового будівництва. Скорочення – у Запорізькій обл. (*14,1%)* та Рівненській обл. *(11,6%),* в першу чергу, через значне зменшення обсягів будівництва інженерних споруд.

Примітка. Обрахунок обсягів будівельної продукції у регіональному розрізі відбувається за місцем реєстрації підприємств, а не за територією фактичного здійснення будівництва.

«внесок у індекс будівельної продукції у січні-квітні 2019р. Донецької обл. та Луганської обл. становив «плюс» 1,5 в.п.»

Табл. 2. Регіональний розріз, % п/п

Найбільші темпи зростання				Найменші темпи зростання / падіння			
	4 міс. 2019р.	*внесок, в. п.*	частка у структурі 2018р.		4 міс. 2019р.	*внесок, в. п.*	частка у структурі 2018р.
Вінницька	2,1р.	3,4	4,0	Запорізька	-14,1	-0,4	2,7
Чернігівська	2,1р.	0,6	0,8	Рівненська	-11,6	-0,2	1,8
Кіровоградська	1,9р.	0,8	1,2	Чернівецька	1,6	0,02	1,0
Сумська	1,7р.	0,5	1,0	Закарпатська	7,5	0,1	1,2
Херсонська	1,5р.	0,4	0,9	Полтавська	10,6	0,7	4,9

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Очікування. У **І півр. 2019р. у будівництві** очікується, що, темпи зростання дещо уповільняться, проте вони залишатимуться на досить високому рівні та формуватимуться за рахунок попиту на послуги **будівництва інженерних споруд** та **нежитлового будівництва** в умовах інвестиційної активності підприємств *(проведення ремонтів і реконструкції виробничих потужностей)* та бюджетної сфери *(оновлення транспортної інфраструктури)*. Тоді як внесок **житлового будівництва** очікується досить низьким, на фоні значної пропозиції новозбудованого житла.

Довідково. За даними Держстату у ІІ кв. порівняно з І кв. 2019р. будівельні підприємства очікують ↓ поточного обсягу замовлень на 9 в.п., водночас забезпеченість такими замовленнями (як і в І кв. 2019р.) у середньому становить 5 місяців. Водночас, очікують посилення впливу таких стримуючих чинників, як недостатній попит (збільшення на 4 в.п.) та фінансові обмеження (на 3 в.п.). На даному фоні індикатора ділової впевненості в будівництві у ІІ кв. порівняно з І кв. 2019р. знизився на 3 в.п.

«у І півр. 2019р. очікується на продовження високої позитивної динаміки індексу будівельної продукції»

Ризики. Ескалація військового конфлікту, звуження попиту з боку підприємств реального сектору економіки через погіршення їх фінансових можливостей внаслідок стриманішої динаміки цін на зовнішніх ринках, чергових санкцій з боку РФ, загострення проблем у банківській системі.